

Dosarul nr.3ra-1224/18

prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Glodeni (C.Rîmari)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (Iu.Grosu, A.Garbuz, A.Ciobanu)

ÎNCHEIERE

07 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea admisibilității recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Paliu Nicolai împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova privind anularea actului administrativ și obligarea calculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă,

împotriva deciziei din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și a fost menținută hotărârea din 27 februarie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni,

c o n s t a t ă:

La data de 08 decembrie 2017, Paliu Nicolae, reprezentat de avocatul Iosif Mardari a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ și obligarea calculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă.

În motivarea acțiunii a indicat că, a activat în organele procuraturii din luna decembrie 1971, pînă în ianuarie 2002, avînd o vechime în muncă de procuror de peste 31 de ani.

A susținut că începînd cu 14 noiembrie 1998, cînd deținea funcția de procuror al raionului Glodeni, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă, în mărime de 80% din venitul mediului lunar, situație care a durat pînă la sfîrșitul anului 2011.

A invocat că odată cu majorarea salariului procurorului în baza Legii nr.355-XVI din 23.12.2003 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar de la 01.01.2018 cuantumul pensiei i-a fost recalculat conform dreptului dobîndit.

A menționat că CNAS din motive neîntemeiate, nu a efectuat recalcularea pensiei, astfel, lipsindu-l de dreptul dobândit licit în anul 1998 privind recalcularea pensiei.

A relatat că contrar prevederilor legale citate supra i-au stabilit mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 1 aprilie al fiecărui an.

A conchis că la data de 06 noiembrie 2017, s-a adresat cu o cerere prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale, întru restabilirea în dreptul de a beneficia de principiul recalculării pensiei în legătură cu majorarea salariului procurorului în funcție, conform prevederilor Legii nr.355 din 23.12.2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, Legii nr.3 din 25 februarie 2016 cu privire la procuratură și articolului XXIX din Legea nr.152 din 1 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

A specificat că conform răspunsului primit la cererea prealabilă, CNAS a respins solicitarea de a recalcula pensia.

A solicitat Paliu Nicolai declararea ca fiind nulă decizia de refuz în recalcularea pensiei de procuror cu repunerea în dreptul lezată; de a obliga Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să-i achite pensia pentru vechime în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat funcției de nivelul procurorului-șef al raionului, cu recalcularea acesteia, în raport cu majorarea generală a salariului procurorului în exercițiu în anii 2013 și 2016, ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie.

Prin hotărârea din 27 februarie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Glodeni, acțiunea a fost admisă. S-a considerat ca neîntemeiat răspunsul nr.P-2064/17 din 13.11.2017 emis de Casa Națională de Asigurări Sociale. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i achite lui Paliu Nicolai pensie pentru vechime în muncă reieșind din salariul mediu lunar achitat de nivelul procurorului șef al raionului. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze lui Paliu Nicolai pensia pentru vechimea în muncă, ținând cont de majorarea salariului procurorului, începând cu 05.04.2013.

Prin decizia din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și a fost menținută hotărârea din 27 februarie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Glodeni.

La adoptarea soluției instanța de apel a invocat că Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr.27 din 20.12.2011 „Privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați”, a declarat neconstituționale art. II și pct. 7, 9 ale art. III din Legea nr. 56 din 09.06.2011 „Pentru modificarea și complectarea unor acte legislative în partea referitoare la art. 46/1 al Legii nr. 156 din 14.10.1998, privind pensiile de asigurări sociale de stat”. Art. II din Legea 156 din 09.06.2011 face referire la modificarea art. 26, 31,32, 32/1, 32/2, 32/3, 33 ale Legii nr. 544 din 20.07.1995 „Cu privire la statutul judecătorului”. Modificările la normele enumerate indică că, au fost

declarate neconstituționale integral, în condițiile precitate, aceste legi nu se mai aplică nici pentru procurorii pensionați pînă la 09.06.2011 (reclamantul fiind pensionat în anul 1998).

Prin urmare, instanța de apel a conchis că dreptul lui Pali Nicolae la pensie cu aplicarea principiului recalculării ei la creșterea ordinară a salariului procurorului în exercițiu este menținut de instanță de jurisdicție constituțională.

De asemenea, Curtea Constituțională prin Hotărîrea nr.9 din 30.03.2004 a menționat că „Dreptul subiectiv, constituit în baza unei legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare”. Legea nouă nu este susceptibilă aplicării unor fapte din trecut, cazurile contrare intrînd în contradicție cu art. 22 din Constituția RM. Conform regulii generale, legea nouă nu poate modifica regimul juridic al dreptului anterior, îl poate suprima sau înlocui cu un alt drept, însă legea nouă nu poate desființa modalitatea prin care legea anterioară a instituit dreptul respectiv și efectele lui.

Instanța de apel a menționat că corect instanța de fond a considerat neîntemeiat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale RM nr.R-2064/17 din 13.11.2017, care lezează un drept prevăzut de lege al reclamantului.

La 24 iulie 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele necesare pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material și procedural și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

S-a invocat în recurs că prin Legea cu privire la Procuratură nr.H8-XV din 14.03.2003 a fost abrogată legea cu privire la Procuratură nr.902 din 29.01.1992.

A menționat că, odată cu abrogarea Legii nr.902 din 29.11.1992, reglementările legale ce ține de asigurarea cu pensie a procurorilor au fost transferate în noua lege cu privire la procuratură nr.H8-XV din 14.03.2003.

Art.46² din Legea nr.156 din 14.10.1998, nu prevede faptul că pensiile procurorilor și indemnizațiile viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorilor. Astfel, începînd cu 01.07.2011 pensia procurorilor nu se mai recalculează, dar se indexează anual la 1 aprilie conform art.13 din Legea nr.156 din 14.10.1998.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a

Republicii Moldova este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile

de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru